

BHARATIYA VIDYA BHAVAN SOHAN LAL PUBLIC SCHOOL

CURRICULUM PLAN

CLASS 8

SESSION (2020-21)

ENGLISH

- **Book Name : Literature English Vibes For Book 8**
- **BBC Compacta**

MONTH	NAME OF THE CHAPTER	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	OUTCOME OF LEARNING
APRIL	Short Writing Topics- Notice, Diary Entry, Descriptive Paragraph	To enable students for written communication. To enable learners write description of people, places and things and respond imaginatively to textual questions. To enable the learners to communicate effectively and appropriately in real life situation. To use English effectively for study purpose across the curriculum. To understand the importance of precise writing.	Lesson was supported with activities like video making, by organising online contests.	Develop correct reading habits, silently, extensively and intensively. Confidence level and ability to understand English are strengthened.
MAY	Literature-A Real Actor's Part: An Unsung Hero, Looking Back at Life	To develop interest in and appreciation of Literature. To develop and integrate the use of the four language skills i.e. Reading, Listening, Speaking and Writing. To revise and reinforce structure already learnt.	Dialogue delivery with props and Costumes in Online Class was conducted. Situations were thrown in E-Classrooms to support learning.	Improvement in Literary skills and building up of personal dictionary.
JUNE (SUMMER BREAK) FROM JUNE 15 TO JUNE 30, 2020)	Grammar- Tenses, Determiners, Auxiliary Verbs	To make the use of present, past, and future tenses with appropriate time markers. Recognize present perfect, past perfect and future perfect tenses and	Making of simple tense mini-books. Sort sticky notes by ending or helping verb. Tell a story from a picture showing	The ability to read English with understanding. Identify and understand phrase or sentence groups. Understand

		their progressive forms. Use perfect tenses with increasing accuracy.	with screen sharing.	statements, questions, instructions, and commands.
JUNE		Demonstrate control in using irregular verbs in the above tenses. Recognize static vs. action verbs and use them correctly.		
JULY	Grammar and Long Writing Topics- Tag questions, Subject-Verb Agreement, Modals, Formal Letter to Principal and Editor	To develop the ability to understand English when it is spoken. To enable students to (i) understand meaning of words, phrases and sentences in context; (ii) understand statements, questions, instructions, and commands; (iii) to enable them to write coherently in more than one paragraph.	Use of interactive online puzzles and games.	Creative Expression is improved.
AUGUST	Long Writing Topics and grammar- Formal Letter to Official, Voice, Preposition	To enable students write paragraphs, letters. (official) simple, narrative pieces, reports, notices, messages, diary entries etc. Make notes and summarise. Edit written material, expand notes. pronounce English Correctly and intelligibly. To enable them to use appropriate word stress, sentence stress and elementary intonation patterns while understanding Voice and preposition. To help speaking intelligibly while making statements, asking question and giving instructions.	Demonstration of objects in E-classrooms showing their positions and situation letters for practice to students can be given.	The student is able to: (i) master the Mechanics of writing; the use of correct preposition and voice. (ii) write neatly and correctly with reasonable speed; (iii) use appropriate vocabulary; (iv) use correct grammatical items; (v) Write coherently in more than one paragraph (vi) Enabling students to make complete accurately and fluently semi controlled compositions.
SEPTEMBER	-----	-----EXAMS-----	-----	-----

OCTOBER	Article, Speech, Short Story Writing	To enable the students to use their creative expressions, to enhance their imaginative skills, to let them use their instinctive skills, to enable them to write freely within grammatical parameters.	Hints were thrown in online class where students were to further fabricate them constructively. Moreover, lesson was supported with activities like video making, by organising online contests.	Develop creativity, correct sentence structure, reading habits, silently, extensively and intensively. Confidence level and ability to understand English are also strengthened.
NOVEMBER	Literature- Budhiya, All Summer in a Day, I Like to Stay Up	To develop appreciation of Literature. To develop and integrate the use of the four language skills i.e. Reading, Listening, Speaking and Writing.	One act play along with dialogue delivery with props and Costumes in Online Class was conducted. Situations were thrown in E-Classrooms to support learning.	Knowledge of world literature along with the improvement in Literary skills and building up of personal dictionary.
DECEMBER	Grammar- Cloze Gap Filling, Omissions, Errors, Sentence Re-ordering, Dialogue Completion	Understand language technicality and complexity Recognize present, past and future tenses and their progressive forms. Demonstrate control in using verbs in the tenses.	Clues or hints were thrown in class wherein students were to find the correct sentence structures through screen sharing or board. Assignment sheets were another way to compliment the plan.	Enabling the students to identify and understand phrase or sentence groups. Understand statements, questions, instructions, and commands properly.
JANUARY	Grammar- Narration, Conjunction	Make notes and summarise. Edit written material, expand notes. pronounce English Correctly and intelligibly. To enable them to use appropriate word stress, sentence stress and elementary intonation patterns while understanding Narration and Conjunction. To help speaking intelligibly while making statements, asking question and giving instructions.	Drilling, online quizzes and tests were conducted in class to comprehend the lesson better.	Helpful for- (i) use of correct Conjunction and direct/indirect Speech (ii) use appropriate grammatical tools; (iii) use correct grammatical items; (iv) Enabling students to make complete accurately and fluently semi controlled compositions.
FEBRUARY	-----	REVISION	-----	-----
MARCH	-----	EXAMS	-----	-----

MATHEMATICS

• **Book Name : Mathematics for Class 8- Part 8**

MONTH	NAME OF CHAPTER	SUBTOPICS	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	LEARNING OUTCOMES
APRIL	EXPONENTS	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction of exponents • Laws of exponents 	<ul style="list-style-type: none"> • Students will learn what is a base and an exponent • Students will learn that exponents are a shortcut for multiplication • Students will learn to evaluate terms with exponents 	<ul style="list-style-type: none"> • Paper folding activity 	After this lesson ,students will be able to <ul style="list-style-type: none"> • Define key terms in relation to exponents • Explain the seven rules that govern exponents demonstrate understanding of exponents in written and oral form
APRIL	SQUARE AND SQUARE ROOTS	<ul style="list-style-type: none"> • Perfect squares and square roots • Square root by prime factorization method • Square root by long division method • Square root of numbers in decimal form • Square root of fractional numbers 	<ul style="list-style-type: none"> • Students will understand the definition of square roots and discover how to find them for perfect squares • Students will learn how to estimate square root of non perfect squares 	Diagonal method of squaring a number	After this lesson, students will be able to <ul style="list-style-type: none"> • Define square and square root • Calculate square roots using prime factorization and division method • Identify perfect squares and there square roots
MAY	LINEAR EQUATIONS IN ONE VARIABLE	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to linear equation • Rules of solving linear equation • Applications of linear equations 	The main objective to study this chapter is to find the value of the variable for which LHS=RHS	Write a real life situation and a equation corresponding to it	After this lesson ,students will be able to <ul style="list-style-type: none"> • substitute values for variables • solve equations for specific variables • solve equations based on real life situations
MAY	probability	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to probability • Some 	<ul style="list-style-type: none"> • Define the terms related to probability 	Students will roll the dice 20 times and find the	After this lesson , students will be able to

		experiments and their outcomes	<ul style="list-style-type: none"> • Calculate the probability of an event 	probability of prime number or even number or odd number	<ul style="list-style-type: none"> • Explain the concept of probability • Explain the range of probability • Calculate the probability of simple events • Understand the use of probability in real life
JUNE	Quadrilateral	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to quadrilateral • Properties of quadrilateral • Angle sum property of a quadrilateral 	<ul style="list-style-type: none"> • Students will be able to describe and classify the properties of ,and relationships between plain and geometric shapes • Students will be able to use the knowledge that the sum of angles of triangle is 180° • Students will be able to use the knowledge that the sum of angles of quadrilateral is 360° 	Prove that the sum of angles of a quadrilateral is 360° by paper cutting	<p>After this lesson ,students will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand quadrilaterals and there properties • Understand the terminology used with quadrilaterals • Create particular quadrilaterals based on specific characteristics of the quadrilaterals
JUNE	AREA OF TRAPEZIUM AND POLYGON	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction to area of trapezium • Formula for area of trapezium • Area of polygon 	<ul style="list-style-type: none"> • In this chapter students will study about methods of finding the area of a trapezium and also problems on finding areas of some polygons by using the formulae for the area of a triangle and that of a trapezium. 		<p>After completion of this lesson, students will be able to</p> <p>Derive the formula for the area of a trapezium by combining the formulas for the areas of a triangle and rectangle using the distributive property. Calculate the area of trapezoid using the correct units of measurement Calculate the area and perimeter of different polygons by dividing the figure into triangles, rectangles, squares, trapeziums</p>

SCIENCE

- **Book Name : Startup Science for Class 8-Viva Education**

MONTH	NAME OF CHAPTER	SUBTOPICS	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	LEARNING OUTCOMES
APRIL	Ch:1Crop production	Crop plants and season	To make students aware of different crops. Explain the concept of the how different crops are grown in different season. Explain about the different agricultural tools which are used in the agriculture.	Chapter was explain by showing online the different equipment which are used in agriculture. Activity was explain how healthy and unhealthy seeds can be separated .	Students will be able to make a PowerPoint presentation on agricultural implements and their uses. We can prepare a report based on the information on different types of crops and the season in which they are grown
		Basic practices of crop production			
		Food from animals			Students will be able to tell about the different types of food items which we get from animals.
	Ch2: microorganisms	Habitat of microorganisms	Explain the concept of different types of microorganisms, where they are found and how they are harmful. To explain students about the usefulness of different microorganisms.	Topic was explained with the help of different slides which were shown in online class.	Students will be able to do a research and project on different microbes and the disease caused by them. Students can collect information on the the

					coronavirus and how it affected in India. students will be able to explain about the different methods of food preservation which are followed at a home.
		Useful and harmful microorganisms	Explain students about the different preservatives which are used in in food.		
		Different methods of food preservation			
MAY	Ch4: metals and nonmetals	Physical properties of metals and nonmetals. Chemical properties of metals and nonmetals Uses of metals and nonmetals	To explain about the basic fundamental physical properties of metals as well as non metals. To clear the concept of valency and how the different chemical changes takes place. to explain about the chemical properties of different metals and nonmetals and how they differ from each other.	To show that metals are good conductors of electricity. To observe the displacement reaction	The students can easily make a index cards on metals and nonmetals including their physical and chemical properties. Students were able to tell about that why goldsmith uses gold for making jewellery. Students can easily arrange off quiz on metals and nonmetals .
	Ch9: force and pressure	Forces are due to interaction. Effects of force Types of forces Pressure	To clear the concept of forces their types and how they are acting. To explain about the relationship between force and pressure	Activities was explain to show that liquid exert the same pressure in all direction at a given depth.	Students were able to do the web chat on different types of forces. students can easily do a

				To show liquid pressure varies with depth	project work on a particular topic which may include the spot where pressure is exerted and any change on the spot where pressure is exerted they can easily find the relationship between the change on the spot and area of contact.
JUNE SUMMER BREAK (15-30)	Ch6: conservation of biodiversity	What is biodiversity Causes of loss of biodiversity. Call the causes and consequences of deforestation. Flora and fauna, endemic and endangered species, protected areas	To make students aware and understand about the concept of biodiversity. why we should preserve the biodiversity and what are the necessary steps taken to reduce deforestation. How we can recycle the different non biodegradable objects.	To prepare a report how we must save plants and animals from becoming extinct.	students will be able to prepare a PowerPoint presentation on the factors responsible for disturbing the biodiversity in a particular area. Students easily done the the project work on endangered plants and animals on a scrap file.
JULY	Ch5 combustion and flame	What is combustion and what are the condition necessary for combustion. Types of conversion. Principles of extinguishing fire.	To make students understand the concept of conversion. 2 explain the characteristics of good fuel and the different fire extinguishers.explain the students how they can operate the fire extinguisher in case of any kind of accident	To study the different zones of a candle flame To explain the activity that does zone of a candle flame has unburnt wax.	Students will be able to make a web chart on the fuels and their importance. After understanding the concept the students can easily make a discussion on a different types of fire

					extinguishers and how they can be utilised.
AUGUST	Ch12: chemical effects of current	Electric current Chemical effects of current Application of electrolysis	to make the students understand about the concept of current and how with the help of the current the different chemical changes occur.	Activity to test whether water conducts electricity or not. Activity to show the process of electrolysis	Students will be able to do the activity on different fruits and vegetables whether they conduct the electric current or not. Students will be also able to make a greeting card using the process of electrolysis.
SEPTEMBER	Examination				
OCTOBER	Ch14:Light	Light, study the laws of reflection of light. Characteristics of images formed by plane mirror. Explain the concept of multiple images and dispersion.	To make students understand how we can see the things. to explain the concept of multiple images and to create awareness among students how they can take care of the eye	Activity to study the laws of reflection. To observe the phenomenon of the dispersion of light with the help of a prism.	Students can easily do a survey in a society on the defects of vision. Students can organise a campaign in the school along with your classmates and senior member discuss about the importance of a diet rich in vitamin A and doing different types of eye exercises to keep the eyes healthy.
NOVEMBER	Ch11: sound	Sound is produced by a vibrating body. Sound	To make students understand the concept of sound how sound is	Students were shown the activity that sound can travel	Students can easily make a model on jal Tarang and

		<p>produced by humans.</p> <p>Characteristics of sound.</p> <p>Audible and inaudible sound.</p> <p>Noise and music and noise pollution.</p>	<p>produced by a vibrating body.</p> <p>To explain the structure of ear.</p> <p>to help understand the students between noise and music and what is the difference between audible and inaudible sound.</p>	<p>through solid liquid and gases with the help of the slide presentation.</p> <p>Activity to show that vibration carry energy.</p>	<p>they can know their observations.</p> <p>Students will be able to identify about the different types of musical instruments that is including string percussions a or wind.</p>
DECEMBER	Ch7:Cell	<p>Discovery of the cell.</p> <p>Organisation of cells in organisms.</p> <p>Classification of cell according to number shape and size.</p> <p>cell structure and function, comparison of plant cell and animal cell including prokaryotic and eukaryotic cells.</p>	<p>To make students understand the concept of cell how it was discovered.</p> <p>Explain student about the difference between multicellular and unicellular organisms.</p>	<p>Students were shown the activity to study the onion peel cell and the cheek cell in humans.</p>	<p>Students will be able to explain that why the plant cell need cell wall and not the animal cells.</p> <p>They can easily identify the sites and difference between the plant cells and the animal cells.</p>
JANUARY	Ch8:Reproduction And adolescence.	<p>Modes of reproduction.</p> <p>Sexual reproduction in animals and humans.</p> <p>Determination of sex of the baby coma hormones and endocrine glands.</p> <p>Secondary sexual characters reproductive phase of life in humans and reproductive</p>	<p>To meet a bear students about the different modes of reproduction.</p> <p>To help the students to understand the difference between adolescence and puberty.</p> <p>To help the students to understand the concept of reproductive phase of life in humans.</p>	<p>Group discussion activity was done on the topic a cloning a boon or a bane</p>	<p>Students can easily explain about the mechanism of sex determination that is they can hold a discussion in the class on the on the same issue and it may be emphasis that the sex of the baby is not in the hand of the mother.</p> <p>The students</p>

	Ch:16: coal and petroleum.	<p>health.</p> <p>Natural resources fossil fuels Coal petroleum and natural gas. problems of over utilisation of natural resources, judicious use of energy and conservation of energy. Recycling of paper</p>	<p>to make students aware about the natural resources and how it can be used properly in a limited amount. to make students understand about the concept of coal and petroleum and how they are formed.</p>	<p>PowerPoint presentation was shown to students on alternative to fossil fuels..</p>	<p>will be able to explain about the impact of cloning on plants and animals.</p> <p>students were able to explain about the alternative of the fossil fuels that is the bio fuels . they were also able to explain about the problems and solution of using alternative energy.</p>
--	----------------------------	--	---	---	--

HISTORY / CIVICS

- **Book Name : History – Our Past – III (Part1,Part2)-NCERT**
- **Civics – Social and Political Life –III-NCERT**

MONTH	CHAPTER/ TOPICS	SUB-TOPICS	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	OUTCOME S OF LEARNING
APRIL	Civics	1. Meaning of Constitution	1. To make students realise the need of constitution and its features.	Poster: The students will be asked to prepare a poster on awareness of fundamental duties.	Students will understand new concepts like Federalism, Secularism, Fundamental rights and Indian Democracy.
	Ch-1 The Indian Constitution	2. Why does a country need a constitution 3. Key Features of Constitution	2. to make familiar with the ideals of constitution and imbibes the values of the Indian Constitution and their significance in everyday life.		
	History Ch-2 From Trade to Territory	1. East India Company comes east. 2. East India Company begins trade in Bengal 3. How Trade led to Battles?	1. Reasons for the expansion of the British Empire	Time-line of different events to be made on copies.	Critical examine the working of British rule over India
MAY	History Ch-2 From Trade to Territory	3. How Trade led to Battles? 4. Company rule expands 5. Setting up a New Administration 6. The Company Army	2. Reforms by Britishers in the field of Army and Justice	Time-line of different events to be made on copies.	Critical examine the working of British rule over India
JUNE	Civics	1. What is Secularism? 2. Why is it important to separate religion from	1. To make understand students that one religious community does not dominate another	Group Discussion on importance of policy of Secularism	Create the unity among different communities
	Ch-2 Understanding Secularism				

		the state? 3. Objectives of Indian Secularism 4. Strategies adopted for Secularism	2. To explain the students that the state does not interfere in religious matters 3. To inform students that what is the role of state to avoid discrimination on the basis of religion.		
JUNE 15- JUNE 30	BREAK				
JULY	Civics Ch-3 Why do we need a Parliament	1. Meaning of Parliament 2. Why should people decide? 3. People and their representatives 4. the role of Parliament 5. Who are the people in Parliament?	1. Role of Parliament in making government and in passing laws. 2. Accountability of the government.	Discussion on how a bill becomes a law	Knowing about Functioning of Indian governance.
	History CH-5 When People Rebel (1857 and After)	1. Nawabs lose their power 2. The peasants and sepoys 3. Through the eyes of the people.	To aware the students about the role of revolutionaries in the Freedom Struggle.	Role-Play on Different revolutionaries	To realise the sacrifice of Freedom fighters for independence .
AUGUST	History CH-5 When People Rebel (1857 and After)	4. A mutiny becomes a popular Rebellion 5. The rebellion spreads 6. The Company fights back 7. Reasons of the Defeat of Indians 8. Aftermath (Changes introduced by the British after revolt)	To aware the students about the role of revolutionaries in the Freedom Struggle.	Role-Play on Different revolutionaries	To realise the sacrifice of Freedom fighters for independence .
	REVISION				
SEPTEMBER	ONLINE EXAMS TERM-I				
OCTOBER	Civics	1. What is the role of Judiciary?	to make students aware about the need of courts	Trace the cases from newspaper which are solved	students will get information

					regarding structure of courts
	CH-5 Judiciary	2. What is an Independent Judiciary? 3. What is the Structure of Courts in India? 4. What are the different branches of the legal system? 5. Does Everyone has access to Courts?	and the nature of Indian Judicial system.	by judiciary using PIL	in India and about PIL and Lok Adalat.
	History	1. Women's Condition in 18th CE. 2. Working towards Change 3. Widow Remarriage	to make students understand about condition of women, caste, social status earlier and now.	Collect the photographs of different social reformers, paste on 1/4th norway sheet	students will learn about status of women the and noq. students will know about different art methods adopted
	CH-9 Women, Caste and Reform				
NOVEMBER	History	4. Girls Education 5. Law against Child Marriage 6. Caste and Social Reforms 7. Gulamgiri and Temple Entry Movement 8. Non-Brahmin Movement	to make students understand about condition of women, social status earlier and now.	Collect the photographs of different social reformers, paste on 1/4th norway sheet	students will learn about status of women the and noq. students will know about different art methods adopted
	CH-9 Women, Caste and Reform				
	Civics	1. Who are Adivasis? 2. Adivasis and Stereotyping 3. Adivasis and Development 4. Minorities and Marginalization	to make the students understand about the condition of Adivasis, the importance of forests and minority group	write 5 major points on importance of forest on 1/4th norway sheet	students will learn about lifestyle of Adivasis and the laws guaranteed to weaker strata of society
	Ch-7 Understanding Marginalization				
DECEMBER	Civics ch-8 confronting Marginalization	1. Invoking Fundamental Rights 2. Laws for Marginalized	to explain about various laws available for different groups	discussion about different laws paste the pictures of famous freedom fighters	Students will get to know about the laws made for
					different minority groups

		3. Protecting the Rights of Dalits and Adivasis 4. The Scheduled Castes and the Scheduled Tribes(Prevention of Atrocities) Act, 1989 5. Manual Scavenging 6. Adivasi Demands and the 1989 Act			
	History	1. The Emergence of Nationalism 2. Moderates and Radicals 3. Partition of Bengal 4. Growth of Mass Nationalism	to make students aware about the freedom struggle of India	powerpoint slides will be shown to students.	students will become aware about struggle done by the freedom fighters of India.
	ch-11 The making of National Movement (1870s to 1947)				
JANUARY	History	5. The advent of Mahatma Gandhi 6. Rowlatt Satyagraha 1919 7. Khilafat agitation and the Non-Cooperation Movement 1920 8. Dandi March 1930	to make students aware about the freedom struggle of India	powerpoint slides will be shown to students.	
	ch-11 The making of National Movement (1870s to 1947)				
FEBRUARY		9. Quit India Movement 1942 10. Independence 1947			
	REVISION				
MARCH	TERM-II EXAMS				

GEOGRAPHY

- **Book Name : Resources and Development-NCERT**

MONTH	NAME OF THE CHAPTER	SUB TOPICS	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	OUTCOME OF LEARNING
APRIL	Resources	Introduction and types of resources	To educate students what makes a resource and to introduce different classification of resources	showing youtube videos	Pupils are able to recognize different resources and differentiate accordingly
MAY	Resources	Conservation of resources and sustainable development	to make pupil aware the need of resources and to conserve them for future	Online quiz to update their knowledge	Awareness with regards to the need to conservation of limited resources and judicious use of unlimited.
JUNE	Land, soil, water, natural vegetation and Wildlife Resources	Land and soil conservation	To aware students about different topography and how land is used for various purpose. How soil formation is triggered and ways to conserve soil	Visual aids to clear the processes and using live representation of soil horizon	Differentiation on the basis of usability of land with practical approach And learning to conserve soil from degradation
HOLIDAYS FROM JUNE 15- JUNE 30					
JULY	Land, soil, water, natural vegetation and Wildlife Resources	water and water conservation natural vegetation and Wildlife and conservation	To create awareness about water scarcity and ways to judiciously sustain the resource. Educating them regarding Different types of	Organising debate on water scarcity and conservation to highlight the views of children Using map to	Awareness to save water, vegetation and wildlife resources and considering them of limited stock

			vegetation and wildlife in different regions and its protection	recognise different kinds of vegetation and wildlife patterns	
AUGUST	Revision				
SEPTEMBER	Exams				
OCTOBER	Agriculture	Introduction of the chapter ,Farm as system Types of farming	Creating Awareness regarding agricultural practices done in various parts of our country.	Showing videos on types of farming	Knowledge of various topographic, climate requirements of crop production
NOVEMBER	Agriculture	Distribution of major crops, Agricultural development , Case studies of India and USA	To make them aware about the varied geographical conditions prevails in our country	Map pointing done to show various agricultural region of our country	They learn about the importance of technical advancement required for the development
DECEMBER	Industries	Introduction of types of economic activities Classification of industries Factors affecting location of industries Industrial disaster	To make them understand about the importance of manufacturing processes for the economic development of any nation	Pointing industrial regions on the world map	They aware about the risk reduction measures adopt at the time of industrial disaster
JANUARY	Industries	Case studies of Iron and steel industries of India and USA Cotton textile industries Information technology	To make them aware about the factors responsible for the flourishing of industries	Group discussion done on the comparative case studies given in book	They learn about the present industrial advancement of our country
FEBRUARY	Revision				
MARCH	Exams				

PUNJABI

- **Book Name : (Reader) Punjabi Path Pustak Sunehri Sver Part-8**
- **(Grammar) : Punjabi vyakaran Gyan Rishma -8**

MONTH	NAME OF CHAPTER/TOPIC	SUBTOPICS	LEARNING OBJECTIVES	ONLINE ACTIVITY / ART INTEGRATED ACTIVITY	LEARNING OUTCOMES
APRIL	ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ-1 ਬਾਲ - ਖੇਡਾਂ(ਕਵਿਤਾ) ਪਾਠ-2 ਭਲੇ ਕਰਮ ਦਾ ਫਲ ਵਿਆਕਰਨ:- ਪਾਠ-5 ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ, ਪਾਠ-8 ਲਿੰਗ, ਪਾਠ-9 ਵਚਨ , ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ , ਲੇਖ- ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ	1.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ,ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ 2. ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ,ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ 3.ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 4.ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 5.ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ‘ਵਿਸਾਖੀ’ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1.ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 2.ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ। 3.ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 4.ਲਿੰਗ, ਵਚਨ,ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 5.ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।	1.ਪਾਠ ਦੀ ਲੈਆਤਮਕ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਗਏ। 2. ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਗਏ। ਸਾਰਥਕ ਅਤੇ ਨਿਰਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਤਰ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ। 4.ਲਿੰਗ,ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 5.ਲੇਖ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ‘ਵਿਸਾਖੀ’ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।	1.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣਾ। 2. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਕ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ। 3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ। 4..ਲਿੰਗ,ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਆਦਿ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ। 5..ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ‘ਵਿਸਾਖੀ’ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ।

<p>MAY</p>	<p>1.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।</p>	<p>1. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ,ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ।</p> <p>3.ਵਾਕ ਬੋਧ ਅਤੇ ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।</p> <p>4.ਅਗੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ</p>	<p>1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ,ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ</p> <p>3.ਵਾਕ ਬੋਧ ਅਤੇ ਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।</p> <p>4. ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p>	<p>1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਸਿੰਘ,ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ।</p> <p>3.ਵਾਕ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p> <p>4.ਅਗੇਤਰ ,ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ</p>	<p>1. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।</p> <p>3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਗ ਵਾਕ ਬੋਧ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ।</p> <p>4. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ।</p>
<p>JUNE</p>	<p>ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ -6. ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ ਗਈਆਂ ਲੇਖ- ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਵਿਆਕਰਨ:- ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ+ ਫੀਸ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫੀ ਲਈ।</p>	<p>1.ਪਾਠ-6 ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ ਗਈਆਂ ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ।</p> <p>2.ਲੇਖ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ</p> <p>3.ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ</p>	<p>1.ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ</p> <p>2.ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ</p> <p>3. ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>1.ਪਾਠ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਉੱਪਰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।</p> <p>2. ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p> <p>3. ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।</p>	<p>1.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਣੀ।</p> <p>2.ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।</p> <p>3.ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।</p>
<p align="center">SUMMER BREAK (JUNE 15 TO JUNE 30)</p>					
<p>JULY</p>	<p>ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ-8. ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਠ-9 ਰੋਕੋ ਨਸ਼ਿਆ ਦਾ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ (ਅਣਡਿੱਠੀ ਵਾਰਤਕ)ਪਾਠ - 7 ਨਾਂਵ ਪਾਠ-11 ਪੜਨਾਂਵ</p>	<p>1.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ।</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ।</p> <p>3.ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ</p>	<p>1.ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।</p> <p>3. ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ</p>	<p>1.ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।</p> <p>2.ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।</p> <p>3. ਨਾਂਵ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।</p> <p>4. ਪੜਨਾਂਵ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ</p>	<p>1.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣਾ।</p> <p>2.ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।</p> <p>3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈ ਨਾਂਵ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ।</p> <p>4. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ</p>

		4.ਪੜਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 4.ਪੜਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।	ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।	ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈ ਨਾਂਵ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ।
AUGUST	ਲੇਖ- ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਵਿਆਕਰਨ:- ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ(1-15), ਮੁਹਾਵਰੇ(1-66), ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ ਦੁਹਰਾਈ	1. ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 2.ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ 3.ਮੁਹਾਵਰੇ 4.ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ 5.ਦੁਹਰਾਈ	1.ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 2.ਇੱਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। 3.ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। 4. ਚਿੱਤਰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। 5.ਦੁਹਰਾਈ	1.ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 2.ਬਹੁਅਰਥਕ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ। 3. ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ। 4. ਚਿੱਤਰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। 5.ਦੁਹਰਾਈ	1. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ‘ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ’ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 2.ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ। 3.ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। 4.ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। 5.ਦੁਹਰਾਈ

MONTH WISE PLAN Term - II

OCTOBER	ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ-12ਧੀ ਦੀ ਰੀਝ(ਕਵਿਤਾ) ਪਾਠ-13 ਯਤੀਮ ਬਾਲਕ ਤੇ ਸਿੱਕਾ ਵਿਆਕਰਨ:- ਪਾਠ-12 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ,ਵਚਨ ਬਦਲੇ,ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ	1.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ,ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ 2. ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ,ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ 3.ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 4.. ਲਿੰਗ, ਵਚਨ,ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 5.ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ	1.ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 2.ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ। 3.ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 4.ਲਿੰਗ, ਵਚਨ,ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 5. ਚਿੱਤਰ ਵਿਖਾ ਕੇ	1.ਪਾਠ ਦੀ ਲੈਆਤਮਕ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਗਏ। 2. ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਝਾਏ ਗਏ। 3.ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ 4.ਲਿੰਗ,ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 5.ਚਿੱਤਰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।	1.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣਾ। 2. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਕ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ। 4.ਲਿੰਗ,ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਆਦਿ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ। 5.ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ
----------------	--	--	--	--	---

			ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।		ਹੋਣਾ।
NOVEMBER	<p>ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ-14 ਧਿਆਨ ਚੰਦ(ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਤ ਲਈ) ਪਾਠ-15 ਦੇ ਸੂਰਜੀ ਮੁੱਖੜੇ(ਕਵਿਤਾ)</p> <p>ਵਿਆਕਰਨ:- ਪਾਠ-13 ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਕਾਲ ਲੇਖ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ</p> <p>ਅਗੇਤਰ-(1-17), ਪਿਛੇਤਰ(1-12)</p>	<p>1.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ 2.ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। 3.ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਲ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 4. ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p> <p>5.ਅਗੇਤਰ, ਪਿਛੇਤਰ</p>	<p>1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ 2.ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਪਾਠ ਪਿਛਲਾ ਅਭਿਆਸ,ਅਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ 3. ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ,ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ। 4.ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। 5 ਅਗੇਤਰ ,ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।</p>	<p>1. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ 2.ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ। 3.ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ। 4.ਲੇਖ .ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 5..ਅਗੇਤਰ ,ਪਿਛੇਤਰ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ</p>	<p>1. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ। 2. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ 3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਿਰਿਆ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣੀ। 4..ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 5. ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ।</p>
DECEMBER	<p>ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ -16. ਆਤਮ- ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਠ-17.ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਲੇਖ--ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ</p> <p>ਵਿਆਕਰਨ:- ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ+ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ/ਛੋਟੀ</p>	<p>1.ਪਾਠ-16 ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ। 2. ਪਾਠ-17 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ।</p>	<p>1.ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ 2.ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ 3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਮੇਲਿਆਂਦੇ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣੀ</p>	<p>1.ਪਾਠ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਉੱਪਰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। 2..ਪਾਠ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਉੱਪਰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>1.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਣੀ। 2. ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ 3.ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।</p>

	ਭੇਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪੱਤਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ(16-30),	3..ਲੇਖ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ 4..ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ 5.ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ	4. . ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ। 5.ਇੱਕ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।	3. ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ। 4. ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ। 5.ਬਹੁਅਰਥਕ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।	4.ਨਿੱਜੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। 5.ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ।
JANUARY	ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਪਾਠ-18. ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ(ਅਣਡਿੱਠੀ ਵਾਰਤਕ) ਪਾਠ-19 ਆਓ ਕੁਝ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਕਰੀਏ(ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਤ) ਪਾਠ - 14 ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਲੇਖ- ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਮੁਹਾਵਰੇ(67-132)	1. ਪੈਰੂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ। 2.ਪਾਠ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ। 3.ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ 4. ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ। 5.ਮੁਹਾਵਰੇ	1. ਪੈਰੂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ। 2.ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। 3. ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 4.ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ। 5.ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ।	1.ਪੈਰੂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ। 2.ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। 3. ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 4.ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। 5. ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।	1. ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ। 2.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਣਾ। 3.ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ। 4. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਇਕਾਈ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ। 4. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ‘ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ’ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 5.ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ।
FEBRUARY	ਅਭਿਆਸ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈ	1 ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਦੁਹਰਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।	1. ਅਭਿਆਸ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈ	1. ਅਭਿਆਸ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈ	1. ਅਭਿਆਸ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਈ
MARCH	ਸਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨ				

HINDI

- Book Name : Vasant Pathya Pustak Bagh -2
- Grammar : Main aur Mera Vyakaran

Month	Name Of Chapter/ Topic	Subtopics	Learning Objectives	Online Activities	Outcome of Learning
अप्रैल	1.पाठ-1 ध्वनि (कविता) 2. पाठ-2 लाख की चूड़ियाँ 3. वर्ण-विचार 4. अनुच्छेद-लेखन 5.पर्यायवाची शब्द ³ 1-30)	1 कविता का गायन तथा व्याख्या स्पष्टिकरण 2 पाठ का पठन तथा कठिन शब्दों के अर्थ-स्पष्टिकरण 3स्वर तथा व्यंजन	1तत्सम और तद्भव शब्दों का प्रयोग, प्रकृति से प्रेरणा ग्रहण तथा आशावादी सोच। 2लुप्त होते हस्त शिल्प से अवगत कराना। 3 वर्णों के पूर्ण ज्ञान से भाषागत विकास 4 निबंध और अनुच्छेद में अंतर को समझाना। 5 शब्द भंडार में वृद्धि	1कविता का लयात्मक गायन तथा कठिन शब्दों के अर्थ का स्पष्टिकरण 2 पाठ का लयात्मक पठन 3 वर्ण-माला का गायन के माध्यम से कंठस्थ	1 छात्रों को आशावादी सोच के लिए प्रेरित हुए। 2 हस्त शिल्प से परिचित 3 वर्ण-विच्छेद करने में सक्षम हुए। 4सीमित शब्दों के प्रयोग से परिचित हुए। 5 पर्यायवाची-शब्दों से परिचित हुए।
मई	1.पाठ-3 बस की यात्रा 2. शब्द-विचार 3. संज्ञा 4.अनेक शब्दों के लिए एक शब्द ³ 1-33)	1 पाठ का पठन तथा कठिन शब्दों के अर्थ-स्पष्टिकरण 2. शब्दों का वर्गीकरण 3 संज्ञा की परिभाषा व उसके भेद 4.अनेक शब्दों के लिए एक शब्द	1परिवहन निगम की बसों के हालातों की जानकारी। 2शब्द-ज्ञान एवं उसके भंडार से अवगत कराना। 3 संज्ञा का परिचय, प्रयोगतथा भेदों का ज्ञान। 4 शब्द भंडार में वृद्धि	अपने शहर में चल रही मेट्रो बस का अनुभव तथा लेखक की बस की यात्रा का अनुभव की तुलना करते हुए कक्षा में चर्चा करें। 3 आस-पास की वस्तुओं के माध्यम से संज्ञा भेद पर चर्चा	1स्वयं को परेशानियों से निकालने का मार्ग खोजने के लिए प्रेरित हुए। 2शब्द-ज्ञान एवं उसके भंडार से परिचित हुए। 3 संज्ञा से पूर्ण रूप से परिचित हुए। 4 वाक्यांश से परिचित हुए।
जून	1.पाठ-4 दीवानों की हस्ती(कविता) 2. लिंग 3. वचन	1 कविता का गायन तथा व्याख्या स्पष्टिकरण 2 स्त्रीलिंग व पुल्लिंग 3 एकवचन व बहुवचन	1वीरों की मनोदशा का वर्णन 2 लिंग बदलो का परिचय 3 वचन बदलो का परिचय	1देश के वीर सेनानियों के बारे में चर्चा। 2 आस-पास की पड़ी चीजों का लिंग बताएं। 3वचन बदलो का लिखित अभ्यास।	1देशवासी स्वाधीनता के मूल्य से परिचित हुए। 2 व्याकरणिक कोटि से प्रभावित हुए। 3 व्याकरणिक कोटि से प्रभावित हुए। 4 शब्द भंडार में

	4.अनेकार्थी शब्द ³ 1-35)		4 एक से अधिक अर्थ देने वाले शब्दों का परिचय कराना।		वृद्धि
जुलाई	1.सर्वनाम 2. विशेषण 3. क्रिया 4.विलोम शब्द ³ पृष्ठ-67,68)	1 सर्वनाम की परिभाषा व उसके भेद 2 विशेषण की परिभाषा व उसके भेद 3 क्रिया की परिभाषा व उसके भेद	1सर्वनाम का परिचय, प्रयोग तथा भेदों का ज्ञान। 2 विशेषण का परिचय, प्रयोग तथा भेदों का ज्ञान। 3 क्रिया का परिचय, प्रयोग तथा भेदों का ज्ञान। 4 उल्टा या विपरीत अर्थ की पहचान।	1 प्रत्येक छात्र अपने बारे में कुछ बताएं। (जिससे भाषा में सर्वनाम शब्दों का प्रयोग से पहचान होगी) 3 क्रिया के भेदों का लिखित अभ्यास	1सर्वनाम से पूर्ण रूप से परिचित हुए। 2 विशेषण से पूर्ण रूप से परिचित हुए। 3 क्रिया के पूर्ण रूप से परिचित हुए। 4शब्द भंडार में वृद्धि
अगस्त	1. काल 2. संवाद-लेखन 3 बाल महाभारत कथा 3. अपठित गद्यांश 4. मुहावरे ³ 1-38) बाल महाभारत	1 काल की परिभाषा व उसके भेद पृष्ठ 01 से अंत 55 तक	1 काल का परिचय, प्रयोग तथा भेदों का ज्ञान। 2 विशेष-विषय पर प्रश्नोत्तर शैली में लिखना। 3 शब्दों के उच्चारण की क्षमता को परखना। 3 विद्यार्थियों की अवबोध क्षमता को परखना। 4 विलक्षण अर्थ का बोध कराना। महाभारतग्रंथकासंक्षिप्त परिचयजीवनमूल्योंकासंवर्धन	2 दो-दो छात्रों की बातचीत को संवाद के रूप में दर्शाया जाएगा। महाभारतकेमनपसंदके नहीदोपात्रोंकापरिचयदेते हुएएकपीपीटीकानिर्माण	1काल से पूर्ण रूप से परिचित हुए। 2 बातचीत का लिखित रूप ही 'संवाद-लेखन' है, से परिचित हुए। 3 अध्ययन करना अत्यंत आवश्यक है। 3 गद्यांश के मूल भाव को गहनता से अध्ययन करना अत्यंत आवश्यक है। 4 वाक्यांश जो विशेष अर्थ को स्पष्ट करें महाभारतकालकीसंस्कृति सेपरिचयबेहतरजीवनजीने कीप्रेरणा
सितंबर	-----	प्रथम-सत्र परीक्षा	-----	प्रथम-सत्र परीक्षा	-----
अक्टूबर	9)सबसे कठिन समय नहीं 2)वाच्य	कविता का गायन, अर्थ स्पष्टीकरण प्रश्न उत्तर चर्चा परिभाषा, भेद कर्तृवाच्य कर्मवाच्य भाव वाच्य	जीवन के प्रति सकारात्मक दृष्टिकोण, कठिनाइयों से जूझने का जज्बा पैदा करना। वाच्य का परिचय, प्रयोग संबंधी कुशलता एवं भेद	लोगो से उनके जीवन में आई कठिनाइयों के बारे में पूछना एवं उसका वीडियो बनाकर यूट्यूब पर डालना। कर्तृवाच्य कर्मवाच्य एवं भाव वाच्य का अंतर स्पष्टीकरण	जीवन में आने वाली कठिनाइयों से जूझने के लिए मानसिक रूप से तैयारी। वाच्य की पहचान, भेद परिचय एवं प्रयोग संबंधी कुशलता।

	<p>३) अविकारी शब्द</p> <p>४) पर्यायवाची शब्द (31-60)</p>	<p>परिचय, भेद क्रिया विशेषण संबंधबोधक समुच्चयबोधक विस्मयादिबोधक</p> <p>४) पर्यायवाची शब्द (31-60)</p>	<p>परिभाषा, परिचय, भेद संबंधी समझ एवं प्रयोग की क्षमता।</p> <p>शब्द भंडार में वृद्धि विभिन्न संदर्भों में सही शब्द का प्रयोग एक ही शब्द के लिए विभिन्न शब्दों की उपलब्धता।</p>	<p>करते हुए पीपीटी का निर्माण। विभिन्न अविकारी शब्दों का प्रयोग करते हुए एक छात्र द्वारा किसी विषय पर एक अनुच्छेद का वाचन एवं अन्य छात्रों द्वारा अविकारी शब्दों को नोट करना, संपूर्ण गतिविधि का वीडियो बनाया जाएगा। पर्यायवाची शब्दों का प्रयोग करते हुए अनुच्छेद लेखन।</p>	<p>अविकारी शब्दों से परिचय, भेद एवं प्रयोग संबंधी क्षमता का विकास।</p> <p>शब्द भंडार में वृद्धि विभिन्न संदर्भों में शब्द प्रयोग संबंधी कुशलता।</p>
नंबर	<p>१) कबीर की साखियां</p> <p>२) कारक</p> <p>३) समास</p> <p>४) उपसर्ग, प्रत्यय</p> <p>५) अनौपचारिक पत्र</p> <p>६) अनेक शब्दों के</p>	<p>कबीर का जीवन परिचय, दोहों का गायन एवं अर्थ स्पष्टीकरण।</p> <p>परिभाषा, परिचय, भेद एवं प्रयोग</p> <p>परिचय एवं भेद अव्ययीभाव समास द्विगु समास द्वंद्व समास कर्मधारय समास बहुव्रीहि समास</p> <p>संस्कृत और हिंदी के उपसर्ग कृत प्रत्यय तद्धित प्रत्यय</p> <p>परिचय, प्रारूप पत्र लेखन</p> <p>६) अनेक शब्दों के लिए एक शब्द (34-66)</p>	<p>दोहों के संदेश के माध्यम से अहिंसा, समानता, सिमरन एकाग्रता जीवन मूल्यों को अंगीकार करने की प्रेरणा देना।</p> <p>कारक चिन्हों की पहचान करते हुए वाक्य में उनका उचित प्रयोग एवं भेदों संबंधी सजगता से अंतर-स्पष्टीकरण की क्षमता।</p> <p>समास से परिचय, समस्त पद निर्माण एवं विग्रह की क्षमता, शब्द भंडार में वृद्धि, भाषा ही कुशलता का विकास</p> <p>उपसर्ग एवं प्रत्यय से शब्दों का नव निर्माण शब्द भंडार में वृद्धि मूल शब्दों की पहचान, नव शब्द निर्माण की</p>	<p>सभी छात्र अपनी पसंद के किन्हीं दो दोहों का अर्थ स्पष्टीकरण करते हुए वीडियो तैयार करेंगे।</p> <p>कारक चिन्ह एवं विभक्तियों के प्रयोग संबंधी नियमों की चर्चा करते हुए एक पीपीटी का निर्माण।</p> <p>समस्त पद एवं उसके भेदों का अंतर स्पष्ट करते हुए एक पीपीटी का निर्माण</p> <p>चयनित उपसर्ग एवं प्रत्यय से नव शब्द निर्माण कर उन्हें एक अनुच्छेद में प्रयुक्त करना तथा उन शब्दों को रेखांकित कर उनके मूल शब्दों को अंकित करके एक वर्ड फाइल कृति देव में तैयार करना</p>	<p>कबीर का जीवन परिचय दोहों के गायन एवं अर्थ ग्रहण में कुशलता जीवन मूल्यों के प्रति संजीदगी।</p> <p>विभक्ति चिन्ह की प्रयोग कुशलता भेदों का समुचित ज्ञान</p> <p>समस्त पद एवं विग्रह की पहचान, समास प्रक्रिया में कुशलता, नव शब्द निर्माण क्षमता का विकास</p> <p>मूल शब्दों से भलीभांति परिचय नवीन शब्द निर्माण में निपुणता</p> <p>पत्र लेखन में निपुणता, प्रारूप की समझ</p> <p>शब्दों के सही भाषा</p>

	लिए एक शब्द 3 34-66)		क्षमता, मूल शब्दों की पहचान अनौपचारिक पत्र से परिचय ,प्रारूप का ज्ञान ,पत्र लेखन की क्षमता कम शब्दों में प्रभावपूर्ण अभिव्यक्ति की क्षमता अभिव्यक्ति में संक्षिप्तीकरणका महत्त्व	पत्र के प्रारूप को दर्शाती एक स्लाइड तैयार की जाएगी। दिए गए अनेक शब्दों के स्थान पर एक शब्द का प्रयोग कर,अनुच्छेद को पुनः लिखकर उसकी वर्ड फाइल तैयार की जाएगी	प्रयोग में कुशलता, अभिव्यक्ति में संक्षिप्तीकरण
दिसंबर	कामचोर संधि वाक्य विचार विज्ञापन श्रुतिसमभिन्नार्थक शब्द 3 1-24)	पाठ का पठन अर्थ स्पष्टीकरण , प्रश्नोत्तर चर्चा परिचय एवं भेद स्वर संधि व्यंजन संधि,विसर्ग संधि वाक्य रचना ,वाक्य के अंग ,भेदों ,अन्विति ,वाक्य शुद्धि परिचय, उद्देश्य एवं प्रारूप, रचना श्रुतिसमभिन्नार्थक शब्द (1-24)	काम के प्रति बाल मनोज्ञान से परिचय मुस्लिम घरों का रहन सहन पठन कुशलता स्वरों एवं व्यंजनों के मिलने से नव परिवर्तन से परिचय,विसर्ग एवं व्यंजनों के मिलने से परिवर्तनों से परिचय। वाक्य की रचना,वाक्य के भेदों से परिचय, अन्विति एवं शुद्धि का ज्ञान। संरचनात्मक अभिव्यक्ति की क्षमता, विज्ञापन के प्रारूप एवं निर्माण कुशलता का विकास परिचय एवं अंतर स्पष्टीकरण की क्षमता ,अर्थ ग्रहण एवं वाक्य प्रयोग।	संधि के भेदों को दर्शाती हुई एक पी.पी.टी का निर्माण किया जाएगा। शुद्ध वाक्य लिखने की क्षमता ,वाक्य के अंगों का ज्ञान ,अन्विति संबंधी ज्ञान। विज्ञापन निर्माण में कुशलता, पुष्ट अभिव्यक्ति पक्ष विभिन्न अर्थ वाले एक ही शब्द की पहचान एवं प्रयोग संबंधी कुशलता।	काम के प्रति बाल मनोज्ञान से परिचय मुस्लिम घरों का रहन सहन पठन कुशलता प्रक्रिया से परिचय और व्यंजनों के परस्पर मिलने से परिवर्तन के नियमों का ज्ञान, भाषागत विकास अशुद्ध वाक्यों को शुद्ध करते हुए विद्यार्थी एक पीपीटी का निर्माण करें एवं वाक्य के अंगों को रेखांकित करेंगे। विभिन्न विषयों पर विज्ञापन बनाकर विद्यार्थी उसे एक पीपीटी में अंकित करेंगे श्रुतिसम भिन्नार्थक शब्दों के विभिन्न अर्थों के आधार पर शब्दों का वाक्य में प्रयोग एक वर्ड फाइल तैयार की जाएगी।

<p>जनवरी</p>	<p>बाज और सांप</p> <p>लोकोक्तियां ङ1-25)</p> <p>विराम चिन्ह</p> <p>एकार्थक प्रतीत होने वाले शब्द</p> <p>बाल महाभारत</p>	<p>पाठ का पठन अर्थ स्पष्टीकरण प्रश्न उत्तर</p> <p>लोकोक्तियां (1-25)</p> <p>परिचय, भेद एवं प्रयोग</p> <p>1 से 17</p> <p>पृष्ठ 56 सेअंततक</p>	<p>गद्यांश प्रश्नोत्तरी अभ्यास, भाषायी कुशलता का विकास।</p> <p>कम शब्दों में गहरी बात करने की कला को बढ़ावा देना भाषा ही कुशलता का विकास</p> <p>विराम चिन्ह की पहचान, उचित प्रयोग, शुद्ध भाषा लेखन की क्षमता।</p> <p>शब्द रूपों की पहचान, शब्द प्रयोग की क्षमता।</p> <p>महाभारतग्रंथकासंक्षिप्त परिचयजीवनमूल्योंकासं वर्धन</p>	<p>बाज और सांप के खाने पीने रहने और जीवन चक्र संबंधी जानकारी प्राप्त करने के लिए गूगल का सहारा लिया जाएगा। एक छात्र द्वारा मुक अभिनय किया जाना और दूसरे छात्रों द्वारा उसे समझ कर उचित लोकोक्ति को बूझना प्रक्रिया का वीडियो रूपांकन किया जाएगा।</p> <p>स्मार्ट बोर्ड पर विराम चिन्हों की जानकारी देती हुई कोई पीपीटी दिखाई जाएगी। एकार्थक शब्दों के अर्थ लिखते हुए उनका वाक्य प्रयोग उत्तर एक वर्ड फाइल तैयार की जाएगी। महाभारतकेमनपसंदकि न्हीदोपात्रोंकापरिचयदेते हुएएकपीपीटीकानिर्माण</p>	<p>गद्यांश प्रश्नोत्तरी हल करने में कुशलता, भाषाई कौशल का विकास।</p> <p>छात्र लोकोक्ति के भीतर छिपी गहरी बात को समझ कर स्वयं के व्यक्तित्व को प्रभावी और गुड़ बना पाएंगे।</p> <p>विराम चिन्ह की पहचान, उचित प्रयोग की क्षमता, भाषा की शुद्धता।</p> <p>विभिन्न शब्दों में अर्थ के आधार पर पहचान एवं प्रयोग संबंधी कुशलता, शब्द भंडार में वृद्धि</p> <p>महाभारतकालकीसंस्कृति सेपरिचयबेहतरजीवनजीने कीप्रेरणा</p> <p>.....</p>
<p>फरवरी</p>	<p>.....</p>	<p>दोहराई</p>	<p>दोहराई.....</p>	<p>दोहराई</p>	<p>.....</p>
<p>मार्च</p>	<p>.....</p>	<p>द्वितीय-सत्र परीक्षा</p>	<p>.....</p>	<p>दोहराईद्वितीय-सत्र परीक्षा</p>	<p>.....</p>